

Додворавање Бриселу на штету домаће привреде

Пише: Јелица Путниковић
среда, 26 јануар 2011 15:02

(Извор www.balkanmagazin.net)

Зашто је Србија обавезна да унапред испуњава директиве из Брисела које још нису обавезне ни за саме чланице ЕУ? Зашто неки српски политичари мисле да Србија нема право да штити домаћу привреду, где свакако спадају НИС-ове рафинерије нафте у Панчеву и Новом Саду, а треба да помаже италијански Фијат, субвенционишући продају аутомобила „пунто“, који се још само склапа у Крагујевцу?

Српски политичари су већ појединим медијима издиктирали нове износе акциза на моторна горива иако Венсан Дежер, шеф Делегације Европске комисије у Србији, у изјави датој „Фонету“, уочи викенда не тврди да ће Србија добити писмени налог из Брисела да мора да мења акцизе на нафтне деривате већ само констатује „да експерти у Бриселу разматрају усклађеност акциза на нафтне деривате у Србији са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању и да ће одговор ускоро стићи у Београд“. Реч је, да подсетимо, о одговору на писмени захтев министарке финансија Диане Драгутиновић да се Београду одговори да ли је Србија усвајањем Закона о акцизама прекршила ССП.

Тако испада да се закони донети у Скупштини Србије бришу и поново пишу како би се поједине политичке опције додвориле челницима Брисела. Очигледно их не занима ни шта на тему акциза кажу стручњаци.

Тако испада да се закони донети у Скупштини Србије бришу и поново пишу како би се поједине политичке опције додвориле челницима Брисела. Очигледно их не занима ни шта на тему акциза кажу стручњаци. А Милица Бисић, порески стручњак, је, на пример, за „Блиц“ рекла да је директивама ЕУ, које уређују акцизну политику, прописан само минималан износ акцизе.

„Поштовање ових правила је истовремено и једина обавеза земаља чланица које, у оквиру својих других политика, могу да се одреде да утврде различите износе акциза на различите типове бензина све док су ти износи изнад минимума прописаног директивом“, категорична је Бисићева.

Због ове „кратковидости” српских политичара намеће се више питања: Зашто је легитимно развијати привреде земаља у окружењу, а не сопствену? Зашто је легитимно помагати италијански Фијат и из буџета Србије субвенционисати продају аутомобила марке „пунто”, који се само склапа у Крагујевцу, а није дозвољено акцизном политиком обезбедити рад панчевачке рафинерије, чија модернизација је у току. Зашто је Србија обавезна да унапред испуњава директиве из Брисела које још нису обавезне ни за саме чланице ЕУ? Зашто Србија, која још нема ни статус кандидата за ЕУ, пре чланица ЕУ мора да изједначи акцизе на све категорије бензина и дизел-горива пре 2015. године, када истиче рок који је Брисел прописао за своје чланице?

Зашто је Србија обавезна да унапред испуњава директиве из Брисела које још нису обавезне ни за саме чланице ЕУ? Зашто Србија, која још нема ни статус кандидата за ЕУ, пре чланица ЕУ мора да изједначи акцизе на све категорије бензина и дизел-горива пре 2015. године, када истиче рок који је Брисел прописао за своје чланице?

Не треба очекивати да ће из Европске уније написмено тражити изједначавање акциза на све врсте бензина и дизел горива. У ССП-у не постоји одредница која се конкретно бави акцизама. Уз то, ни све чланице ЕУ нису ратификовале овај документ о приступању Србије ЕУ.

За Србију не могу и не треба да важе строжи критеријуми од Немачке, на пример. Зашто бисмо били „већи католици од Папе”? И Србија има право да штити домаћу привреду, где свакако спадају рафинерије нафте у Панчеву и Новом Саду. Не само због тога што се међудржавним споразумом Србија обавезала на то да ће до 2012. године дати рок „Гаспромнефту“ да модернизује капацитете за прераду сирове нафте. Србији домаће рафинерије у Панчеву и Новом Саду требају због целокупне српске привреде и због енергетске безбедности, а не због тога што је то интерес већинског власника „Гаспромнефта“. Јер, ако се угаси домаћа прерада сирове нафте, аутоматски стварамо могућност да се из околних земаља деривати увозе у Србију. Већ и сада ОМВ, МОЛ, ИНА, Хеленик петрол, Лукоил... имају вишак капацитета за прераду сирове нафте у околним земљама. Добро је што је овим фирмама – либерализацијом тржишта – омогућено да увозе гориво из својих рафинерија или са слободног тржишта у Европи и свету.

Али либерализација никако не сме да иде на штету домаће привреде, односно Нафтне

Додворавање Бриселу на штету домаће привреде

Пише: Јелица Путниковић
среда, 26 јануар 2011 15:02

индустрије Србије, која је отпочела са модернизацијом рафинерије нафте у Панчеву. Стоји, свакако, чињеница да је рафинерију требало модернизовати много раније. И пре него што је држава међудржавним споразумом са Русијом договорила продају НИС-а „Газпромнефту“. Познато је и то да се држава обавезала да ће штитити НИС док модернизација рафинерије не буде завршена. Та заштита је орочена до краја 2012. године и српске власти сад треба да инсистирају на поштовању рока и онога шта се ради.

„Различите акцизе јесу нека врста заштите домаће производње деривата и привреде уопште, а ПКС се, познато је, залаже за чување домаће производње у свим сегментима, па и у нафтној индустрији јер је само подизањем примарне производње могућ излазак Србије из економске кризе”, каже Љубинко Савић, саветник у Удружењу за енегетику и енергетско рударство у Привредној комори Србије.

Огласио се ових дана и Синдикат радника енергетике и петрохемије, наводећи да усклађивање српских енергетских стандарда и стандарда горива с европским нормама треба да иде паралелно. У синдикату, такође, траже и да оно не иде толико брзо да угуши усклађивање животног стандарда и нивоа зарада.

Не треба заборавити ни да се у рафинерији у Панчеву производи примарни бензин који је сировина за „Петрохемију“, па би престанком рада рафинерије и „Петрохемија“, која је други извозник из Србије (после „Ју-ес стила“) остала без домаће сировине.

Огласио се ових дана и Синдикат радника енергетике и петрохемије, наводећи да усклађивање српских енергетских стандарда и стандарда горива с европским нормама треба да иде паралелно. У синдикату, такође, траже и да оно не иде толико брзо да угуши усклађивање животног стандарда и нивоа зарада.

„У ситуацији када је просечни стандард живота у Србији и даље нижи од свих земаља у окружењу треба омогућити домаћим компанијама да одржавају не само ниво производње, зарада и радних места, већ и да воде рачуна о куповној моћи становништва. Наставак на одређени период производње деривата оног квалитета горива који смо до сада достигли је уступак домаћој производњи, којој се даје време за модернизацију до краја 2012. године,” поручују из Синдиката радника енергетике и Петрохемије уз напомену: „Истовремено то је и могућност свим домаћим произвођачима

Додворавање Бриселу на штету домаће привреде

Пише: Јелица Путниковић
среда, 26 јануар 2011 15:02

којима трошкови за енергенте представљају значајни део цене коштања производа, као и реалан однос према могућностима грађана Србије, чији стандард живота још није 'евро'."

Синдикат наводи да је либерализација тржишта дала могућност слободног увоза и избора бензина „евро“ квалитета под истим условима за све учеснике и створила конкуренцију „евро“ бензину који производи НИС.

НИС је и даље једна од највећих компанија у Србији која запошљава више од 10.000 радника и редовно уплаћује паре у буџет.

„Изгледа да добит коју је НИС остварио у 2010. години, која ће у сваком случају утицати на повећање вредност акција, некеме смета“, наводи се у саопштењу синдиката уз напомену да „обраћање јавности није апел да буде задржан монопол или привилегован положај НИС, већ да купцу буде омогућен слободан избор – да ли да купи домаће јефтине или „евро“ скупље гориво“.

Држава, односно, политичари који креирају будућност Србије су пред одлуком: да ли инсистирати да се покрене сопствена привреда и упосле грађани Србије? При томе, и сама држава је власник 30 % НИС-а, а око 19 процената акција је у рукама пет милиона грађана Србије, међу којима су сада и бивши запослени у НИС-у.

Држава, односно, политичари који креирају будућност Србије су пред одлуком: да ли инсистирати да се покрене сопствена привреда и упосле грађани Србије? При томе, и сама држава је власник 30 % НИС-а, а око 19 процената акција је у рукама пет милиона грађана Србије, међу којима су сада и бивши запослени у НИС-у. Све те интересе српски политичари треба да бране. А то што се интереси малих акционара НИС-а поклапају са интересима „Гаспромњефта“ није грех.

Српски политичари сада треба да инсистирају да руски већински власник НИС-а испуни све своје обавезе из уговора. И, треба инсистирати на томе да се и рафинерија Нови Сад активно укључи у тржишну утакмицу. Битно је да ни један погон НИС-а не заврши у старом гвожђу већ да испуњава најсавременије еколошке стандарде. Али, то се не сме

Додворавање Бриселу на штету домаће привреде

Пише: Јелица Путниковић
среда, 26 јануар 2011 15:02

постизати тако што би се погони у НИС-у затварали. Јер, то би било клање вола за кило меса. Довољно је погледати пример Словеније. Та ex-ЈУ република нема своју рафинерију јер су, припремајући се за улазак у ЕУ проценили да им је прескупо да по европским стандардима модернизују погоне у Лендави. Данас увозе готове нафтне деривате и на словеначким пумпама гориво је скупље него у региону. Словенци плаћају скупљи бензин и дизел и од Аустрије.